

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 360/2011-14

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 28. septembra 2011 predbežne prerokoval sťažnosť JUDr. Ing. K. M., M., zastúpeného advokátkou JUDr. I. R., Advokátska kancelária, K., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a základného práva na preskúmanie zákonnosti rozhodnutia orgánu verejnej správy podľa čl. 46 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5 Sžf 118/2009 zo 16. októbra 2010 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť JUDr. Ing. K. M. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 23. februára 2011 doručená sťažnosť JUDr. Ing. K. M. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu a inú právnu ochranu a na preskúmanie zákonnosti rozhodnutia orgánu verejnej správy podľa čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej

len „najvyšší súd“) sp. zn. 5 Sžf 118/2009 zo 16. októbra 2010 (ďalej len „rozsudok najvyššieho súdu“).

2. Z obsahu sťažnosti a pripojených príloh vyplýva, že Daňový úrad K. platobným výmerom č... z 3. novembra 2006 určil sťažovateľovi ako platiteľovi dane podľa § 44 ods. 4 zákona Slovenskej národnej rady č. 511/1992 Zb. o správe daní a poplatkov a o zmenách v sústave územných finančných orgánov v znení neskorších predpisov rozdiel dane z pridanej hodnoty za zdaňovacie obdobie november 2001 v sume 1 933,68 € (58 254 Sk). Proti tomuto platobnému výmeru podal sťažovateľ 8. decembra 2006 odvolanie. Daňové riaditeľstvo Slovenskej republiky (ďalej len „daňové riaditeľstvo“) rozhodnutím č... z 12. októbra 2007 (ďalej len „rozhodnutie daňového riaditeľstva“) odvolanie sťažovateľa zamietlo pre jeho neodôvodnenosť.

3. Sťažovateľ proti rozhodnutiu daňového riaditeľstva podal žalobu na Krajskom súde v Košiciach (ďalej len „krajský súd“), ktorou sa domáhal preskúmania jeho zákonnosti. Krajský súd rozsudkom č. k. 6 S 128/2007-120 z 30. júla 2009 žalobu sťažovateľa zamietol. Proti rozsudku krajského súdu podal sťažovateľ odvolanie, v ktorom uviedol, že odvolaním napadnutý rozsudok krajského súdu považuje za nesprávny, pretože vychádzal z nesprávneho právneho posúdenia veci [v zmysle § 205 ods. 2 písm. f) Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“)], a zároveň podľa sťažovateľa krajský súd ako súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam [§ 205 ods. 2 písm. d) OSP]. Na základe uvedených zákonných dôvodov sťažovateľ žiadal, aby najvyšší súd ako odvolací súd rozsudok krajského súdu zmenil, žalobe vyhovel a priznal mu náhradu trov konania.

4. Najvyšší súd napadnutým rozsudkom vyhovel sťažovateľovi a o podanom odvolaní rozhodol tak, že rozsudok krajského súdu zmenil, rozhodnutie daňového riaditeľstva zrušil, vec vrátil daňovému riaditeľstvu na nové konanie a sťažovateľovi priznal náhradu trov konania.

5. Podľa názoru sťažovateľa rozsudkom najvyššieho súdu boli porušené jeho označené základné práva, čo odôvodňuje predovšetkým tým, že najvyšší súd vo výroku napadnutého rozsudku neuviedol príslušné ustanovenie Občianskeho súdneho poriadku, podľa ktorého bolo rozhodnutie daňového riaditeľstva zrušené.

6. V petite sťažnosti sťažovateľ žiadal vydať nález, ktorým by ústavný súd vyslovil porušenie jeho základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy rozsudkom najvyššieho súdu a postupom, ktorý mu predchádzal, zakázal najvyššiemu súdu pokračovať v porušovaní označených základných práv, zrušil rozsudok najvyššieho súdu, vrátil vec najvyššiemu súdu na nové konanie a priznal mu náhradu trov konania.

7. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah.

8. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

9. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto zákonného ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd

právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

10. Ústavný súd zdôrazňuje, že pokiaľ ide o medze zasahovania ústavného súdu do rozhodovacej činnosti všeobecných súdov, ústavný súd vo svojej konštantnej judikatúre opakovane vyslovil, že mu neprislúcha hodnotiť správnosť skutkových záverov či právneho posúdenia vecí všeobecnými súdmi, pretože nie je prieskumným súdom, nadriadeným súdom a ani ochrancom zákonnosti (II. ÚS 1/95). Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým prislúcha interpretácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo záväznou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Posúdenie vecí všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli do takej miery zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, že by zásadne popreli účel a význam zákonného predpisu (I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 382/06, I. ÚS 88/07).

11. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 46 ods. 2 ústavy kto tvrdí, že bol na svojich právach ukrátený rozhodnutím orgánu verejnej správy, môže sa obrátiť na súd, aby preskúmal zákonnosť takéhoto rozhodnutia, ak zákon neustanoví inak. Z právomoci súdu však nesmie byť vylúčené preskúmanie rozhodnutí týkajúcich sa základných práv a slobôd.

12. Právomoc všeobecných súdov preskúmať zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy vyplýva z čl. 142 ods. 1 ústavy. Podrobnosti o pôsobnosti súdov a konaní pred nimi vo veciach súdneho prieskumu ustanoví v zmysle splnomocňovacej ústavnej normy zákon (čl. 143 ods. 2 ústavy). Týmto zákonom je Občiansky súdny

poriadok, ktorý v piatej časti nazvanej Správne súdnictvo upravuje aj konanie o žalobách proti právoplatným rozhodnutiam a postupom správnych orgánov (druhá hlava piatej časti), ktoré sa spravuje osobitnými ustanoveniami pre tento typ konania pred súdom (§ 247 až § 250k OSP), všeobecnými ustanoveniami pre správne súdnictvo (§ 244 až § 246d OSP) a subsidiárne aj ustanoveniami prvej, tretej a štvrtej časti Občianskeho súdneho poriadku (§ 246c ods. 1 OSP).

13. Podľa § 250j ods. 2 OSP súd zruší napadnuté rozhodnutie správneho orgánu a podľa okolností aj rozhodnutie správneho orgánu prvého stupňa a vráti vec žalovanému správne orgánu na ďalšie konanie, ak po preskúmaní rozhodnutia a postupu správneho orgánu v medziach žaloby dospel k záveru, že

- a) rozhodnutie správneho orgánu vychádzalo z nesprávneho právneho posúdenia veci,
- b) zistenie skutkového stavu, z ktorého vychádzalo správne rozhodnutie, je v rozpore s obsahom spisov,
- c) zistenie skutkového stavu je nedostačujúce na posúdenie veci,
- d) rozhodnutie je nepreskúmateľné pre nezrozumiteľnosť alebo pre nedostatok dôvodov,
- e) v konaní správneho orgánu bola zistená taká vada, ktorá mohla mať vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia.

14. Podľa § 250j ods. 4 prvej vety OSP ustanovenie, podľa ktorého bolo rozhodnutie správneho orgánu zrušené, súd uvedie vo výroku rozsudku.

15. Realizácia oprávnenia všeobecného súdu zrušiť žalobou napadnuté rozhodnutie správneho orgánu a podľa okolností aj rozhodnutie správneho orgánu prvého stupňa predpokladá zistenie súdu o tom, že bol naplnený niektorý z citovaných zákonných dôvodov na uplatnenie kasačnej právomoci súdu [§ 250j ods. 2 písm. a) až e) OSP, § 250j ods. 3 OSP]. Kasačnú právomoc vo vzťahu k rozhodnutiam správnych orgánov má nielen prvostupňový správny súd, ale aj odvolací súd (§ 250ja ods. 3 OSP). Z pohľadu náležitostí výroku kasačného rozsudku správneho súdu je v porovnaní so všeobecnou úpravou výroku rozsudku povinnosťou správneho súdu uviesť aj zákonné ustanovenie, podľa ktorého bolo rozhodnutie správneho orgánu zrušené (§ 250j ods. 4 OSP). Citovanými ustanoveniami

zákonodarca jednak taxatívnym spôsobom určil rozsah kasačnej právomoci súdu a uložil súdu povinnosť vo výroku rozsudku uviesť zákonné ustanovenie, podľa ktorého zrušil rozhodnutie správneho orgánu.

16. Najvyšší súd v napadnutom rozsudku formuloval výrok v merite veci takto: „Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Košiciach č. k. 6S/128/2007-120 zo dňa 30. júla 2009 mení tak, že rozhodnutie žalovaného č... zo dňa 12. októbra 2007 zrušuje a vec vracia žalovanému na ďalšie konanie.“

Ústavný súd dáva za pravdu sťažovateľovi v tom smere, že najvyšší súd v rozpore s dikciou ustanovenia § 250j ods. 4 prvej vety OSP neuviedol priamo vo výroku rozsudku zákonné ustanovenie, na základe ktorého rozhodnutie správneho orgánu zrušil. Zároveň však ústavný súd podotýka, že najvyšší súd síce nie vo výroku rozsudku, ale v jeho odôvodnení konkrétne uviedol, že rozhodnutie daňového riaditeľstva zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie z dôvodov podľa § 250j ods. 2 písm. c) a d) OSP. V odôvodnení rozsudku najvyšší súd taktiež jasne a zrozumiteľne uviedol dôvody svojho meritórneho rozhodnutia.

17. Pokiaľ teda ide o namietaný zásah do práv sťažovateľa neúplným výrokom rozsudku, v ktorom absentuje zákonné ustanovenie, na základe ktorého bolo rozhodnutie správneho orgánu zrušené, ústavný súd uzatvára, že odôvodnením rozsudku najvyššieho súdu, v ktorom boli vnútorne logicky uvedené dôvody rozhodnutia vrátane citácie zákonného ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku, sa tento nedostatok odstránil. Rozsudok najvyššieho súdu nie je prejavom aplikačnej a interpretačnej svojvôle konajúceho všeobecného súdu, nie je arbitrárny a zrozumiteľným spôsobom dáva odpoveď na otázku, prečo najvyšší súd rozhodol tak, ako rozhodol, čiže v danom prípade vyhovel sťažovateľovi v plnom rozsahu. Ústavný súd iba podotýka, že správne orgány sú viazané právnym názorom súdu (§ 250j ods. 6 OSP).

18. Skutočnosť, že výrok rozsudku najvyššieho súdu plne nezodpovedal dikcii ustanovenia § 250j ods. 4 prvej vety OSP, neznamená bez ďalšieho automaticky porušenie základných práv sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy.

19. Ústavný súd sa zaoberal aj argumentáciou sťažovateľa, ktorý v nadväznosti na neúplný výrok napadnutého rozsudku ďalej v ústavnej sťažnosti vytýkal najvyššiemu súdu, že sa napadnutým rozsudkom odchýlil od nálezu ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 118/08 z 10. decembra 2009, hoci išlo o skutkovú a právne identickú vec. Sťažovateľ k tomu v podstatnom uviedol: „Sťažovateľ podotýka, že vec, ktorá je predmetom tejto sťažnosti a vec, ktorá bola predmetom konania pred Ústavným súdom Slovenskej republiky v konaní sp. zn. II. ÚS 118/08, majú ten istý skutkový a právny základ, ktorým je vykonávanie daňovej kontroly u sťažovateľa zamestnancami miestne nepríslušného správcu dane. Rozdiel je len v konkrétnom zdaňovacom období, za ktoré následnými platobnými výmery správca dane vyrubil sťažovateľovi daň z pridanej hodnoty. ...

Pokiaľ Najvyšší súd Slovenskej republiky zrušil rozhodnutie žalovaného z iných dôvodov ako sú tie, ktoré sú dôvodom neústavnosti takéhoto rozhodnutia podľa už citovaného nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 118/08, posúdil vec identickú svojimi skutkovými aj právnymi okolnosťami s vecou, ktorá bola predmetom konania na Ústavnom súde Slovenskej republiky odlišne od Ústavného súdu Slovenskej republiky.

Sťažovateľ si je vedomý toho, že nález Ústavného súdu Slovenskej republiky vo veci sp. zn. II. ÚS 118/08 nie je pre súd záväzný. Napriek tomu, pokiaľ sa Najvyšší súd Slovenskej republiky odchýlil od záverov vyslovených Ústavným súdom Slovenskej republiky, vyvoláva to zásadné pochybnosti o zlučiteľnosti aplikácie zákonov so základnými právami zakotvenými v článku 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky.“

20. Ústavný súd po preskúmaní sťažnosti, jej príloh a najmä napadnutého rozsudku najvyššieho súdu konštatuje, že najvyšší súd sa pri svojom rozhodovaní zo žiadneho pohľadu neodchýlil od právneho názoru vyjadreného v označenom náleze ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 118/08, keď práve s poukazom na tento nález vyhovel odvolaniu sťažovateľa, zmenil rozsudok krajského súdu a vrátil vec daňovému riaditeľstvu na nové konanie. V závere odôvodnenia napadnutého rozsudku najvyšší súd zhrnul: „Poukazujúc na záver Ústavného súdu SR obsiahnutý v náleze č. k. II. ÚS 118/08 zo dňa 10. 12. 2009 – keďže predmetom súdneho prieskumu zákonnosti rozhodnutia žalovaného aj v tejto veci je rovnaká otázka, ktorou sa Ústavný súd Slovenskej republiky zaoberal v predmetnom náleze

– Najvyšší súd SR v tejto veci rešpektujúc závery ústavného súdu napadnutý rozsudok krajského súdu zmenil tak, že zrušil napadnuté rozhodnutie žalovaného a vec vrátil žalovanému na ďalšie konanie z dôvodov podľa § 250j ods. 2 písm. c) a d) OSP.“ Z uvedeného je zrejmé, že argumentácia sťažovateľa o tom, že rozsudok najvyššieho súdu sa odchyľil od právneho názoru vyjadreného v náleze ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 118/08 z 10. decembra 2009 nemá žiadnu oporu a nemôže obstať. Práve naopak, nález ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 118/08 v obdobnej veci bol podkladom pre rozhodovanie najvyššieho súdu aj vo veci sťažovateľa, ktorého odvolaniu napokon plne vyhovel.

21. V rozsudku najvyššieho súdu ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti nezistil nič, čo by ho robilo ústavne neakceptovateľným, a teda vyžadujúcim korekciu zo strany ústavného súdu.

22. O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti v zmysle judikatúry ústavného súdu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánom štátu (súdu) nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi namietaným rozhodnutím a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, alebo z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť možno preto považovať tú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistí možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (II. ÚS 101/03 alebo IV. ÚS 136/05). O taký prípad išlo aj v prerokúvanej veci, preto ústavný súd považuje sťažnosť za zjavne neopodstatnenú.

23. Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

24. Keďže sťažnosť bola odmietnutá pre jej zjavnú neopodstatnenosť, ústavný súd nemohol rozhodovať o ďalších návrhoch sťažovateľa, ktoré sú viazané na skutočnosť, že sťažnosti bude vyhovené.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 28. septembra 2011